

شناخت چینی، حلقه ای از یاد رفته در هنر گره سازی

نویسنده: مریم عابدی

کارشناس ارشد هنر اسلامی - گرایش چوب

سرشناسه	: عابدی، مریم، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	: شغاجینی، حلقه‌ای از یاد رفته در هنر گره‌سازی/نویسنده مریم عابدی.
مشخصات نشر	: تهران: پندار قلم، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۰۳-۸۱-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: گره‌سازی
موضوع	: Fretwork
موضوع	: پنجره‌های چوبی -- ایران -- طراحی -- تاریخ
موضوع	: Wooden windows -- Iran -- Design -- History
موضوع	: صنایع دستی چوبی -- ایران -- تاریخ
موضوع	: Woodwork -- Iran -- History
موضوع	: سدهای تزئینی -- ایران
موضوع	: Decorative arts -- Iran
رده بندی کنگره	: NK ۱۳۷۰/ع ۲ ش ۱۹۸۱
رده بندی دیویی	: ۶۰۹۱۷۶۷۱/۷۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۶۰۸۹۶۹

شغاجینی، حلقه‌ای از یاد رفته در هنر گره‌سازی

نویسنده: مریم عابدی

انتشارات: پندار قلم

تهران-۱۳۹۷

چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری

موضوع: هنری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۰۳-۸۱-۸

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

در هنرهای سنتی ایران پوشاندن سطح به منظور آراستن سابقه ای دیرینه دارد. پس از اسلام محدودیت در بکارگیری نقوش انسان و جانوران، موجب رشد و گسترش نقوش هندسی در سرزمینهای اسلامی شد. در باب این نقوش همواره تفاسیری مبنی بر وجود یا عدم وجود معنا و مفهوم در این نقوش وجود داشته است. محققان زیادی در مورد این نقوش کتاب کرده اند و نتایج مختلفی را عرضه کرده اند که به موجب آن مجادله ای از قرن ۱۹م/۱۳هجری به بعد در تحقیق درباره فرهنگ بصری اسلامی دو جناح مقابل هم پدید آورده است. مثلاً "گایه" در کتابش "هنر عرب" ۱۸۹۳م به بعد تعالی این بافته‌های هندسی تأکید کرده و این نقوش را بیان عارفانه‌ی جمال متعالی دانسته بود که در برابر عقل و وجد و جذبه می خواند. از طرفی دیگر محققانی چون گرابار معتقد بودند که این نقوش معانی ذهنی فرهنگی ندارند بلکه هدف از آنها «آراستن» و «حفظ بصر» بوده است. در هر حال هیچ شاهد محکمی مبنی بر عدم وجود مفهوم و معنای عرفانی در این نقوش وجود ندارد و آنچه مسلم است این است که این نقوش با فرهنگ و سنت سرزمین های اسلامی پیوند عمیقی دارد که با شناخت این فرهنگ ها شاید بتوان به اسرار نهفته در آنها رسوخ پیدا کرد.

بخش مهمی از این تزئینات گره های هندسی هستند که بحث اصلی این نوشتارند. این بافته های هندسی قرن های متمادی آرایش دهنده درها و پنجره های کاخ ها ، مساجد، خانه ها و ... بوده اند. شگاجینی نیز بخشی از تزئینات هندسی است که غالباً آرایش دهنده پنجره هاست. این هنر فراموش شده را می توان در روستای تاریخی ایبانه یافت که زیستگر پنجره های خانه های روستایی است. نمونه های ارزشمند دیگر پنجره ی شگاجینی مدرسه ی چهارباغ و ضریح چوبی مرقد شعبای اصفهان است. در این کتاب به معرفی این هنر از یاد رفته پرداخته خواهد شد.